

KONTEKST

...to our dear Supreme Reader

Artishok alustab eksperimendina, mis uurib kapitalirlinglusest ja riiklikest institutsioonidest sõltumatu kunstikriitika võimalikkust. See on kunstikriitika kunstikriitika pärast, see on noorus, mis kohustab. Olukord lihtsalt on selline, päevalehed on koondanud kõik oma kunstitoimatajad ja kultuuriministeerium valmistub sulgema oma ainsat kunstiajakirja. Raha ei ole ja ega tule. Sellega on selge. Keegi kuskil tegi pikka aega midagi valesti. Tegelikult päris paljud, mitmel pool tegid pikka aega päris konkreetseid asju valesti. Ja nüüd ei ole enam midagi teha. Majandus langeb, ressursid lõppevad, jõed ajavad üle, ministeeriumil on kärpekava. Viimased rahapatakad lähevad muuseumide kütteks. Ja siis ongi kõik. Pildid kotti. Kõõga. Lõpp. No ega ikka ei ole küll lõpp. Meie, noored kultuurikriitikud, me ei tagane, vaid me läheme üle võitja poolele. Me ronime selle laine harjale, mis allavoolu vuhiseb. Kuivõrd lähiaastatel jätkab materiaalne maailm kokkutõmbumist, sõlmime me liidu suure tühjusega ning avame seal oma väikese väljaande. Ja meid on leegion. Ja meie nimeks saab Artishok.

Lipukirjaks „Kunst on moos elu saiakäärul“ – tegu on Norbert Lyntoni teosest „Moodsa kunsti lugu“ (Avita, 2002) pärineva lausega, mida hiljem pole keegi sealt enam leidnud. See on ka täiesti arusaadav, sest me ju võtsime selle endale.

Meid on vähem kui Olukorras, kus kõikjal valitseb puudus, on meie vanal tiseril sõrmi ja lähteülesandeks teha puudused voorusteks. Trükise mingeid ressursse või isegi kodulehe tegemisega kaasneks kulud, selle meil ka ei ole. asemel võtame ette ja skvotime ära tasuta platvormi: blogi. Seal on kunstile ja kunstikriitikale piisavalt

ruumi, reklaami- ja kinnisvarakuulutused ei tule peale, saad mõtte välja arendada, algatada reaalarajas arutelu. Blogi on rõhutatult demokraatlik, *lo-fi* formaat, piisavalt madal, et olla igapäevase käeulatuses. See on väga oluline, sest üks Artishoki ellukutsumise peamisi eesmärgi on laiendada diskussiooniruumi, kaasata kunstialasessse arutellu osapooli, kes tavapäraselt kipuvad vaikima – näiteks kunstnikke endid. Ja üldse kõiki, kel midagi öelda on. Sul ei pea olema sentigi sümboolset kapitali, et end blogis kodus tunda. Teeme ise algust, paneme ennetavalt üles paar artiklit ja levitame infot. Saadame pressiteated kõigisse kultuuriga tegelevatesse väljaannetesse, uudistekanalitesse, võtmeisikutele. Teeme endale kergesti äratuntava ja lihtsalt tiražeeritava graafilise identiteedi, jagame flaieereid, jätame postkaarte, kleebime plakateid. Ja hakkabki pall veerema.

Mitu kultuuritöötajat püüavad meis kohe isatapäid näha ja väljakutset välja pressida. See ei lähe läbi. Me ei ole teile siin mingid metsasanitarid. Ja ei, me ei arva, et teie paberkultuuriajakirjandus peaks maamunalt kaduma, meil pole plaani teilt teie tselluloosi ära võtta. Me ajame oma asja. Meil ei ole juhatust, meil ei ole toimetust, meil ei ole organisatsiooni, meil on ainult autorid.

Lugejad kirjutavad ja kirjutajad loevad. Sina ise toimetad iseennast.

Eraldi keeleteoimetajat Keeleteoimetajat oleks küll vaja, kommentaariumis meil ei ole, sest meil ka tehakse etteheiteid ohtre kirjavigade ja kehtib lingvistiline liigsete anglitsismide pärast, aga keeleteoimetaja otsedemokraatia. Avatus kaasamiseks puuduvad vahendid. Seega jääb üle töötab, kohe haakuvad teine lahendus: saadame virisejad pikalt.

mitmed galeristid ja

kunstnikud. Tõsi, mõnikord on need vaid laiendatud pressiteated ja oli-nii stiilis muljetused, aga see ongi algus, kirjutades kasvab isu. Praegu on oluline tekitada kriitiline mass ja järjepidevus ning selleks kõlbavad ka pressiteated. Omaette

žanriks kujunevad artiklid, mis on varem tavameedias juba avaldatud, kuid toimetajate poolt niivõrd ära kärbitud või ümber muudetud, et autor soovib neid originaalkujul taasavaldada. Pressiteateid enam üles ei pane. Algul panime, enam mitte.

Uusi kaastöid lisandub regulaarselt iga paari päeva tagant ning me kasvame iga postitusega: need meie hulgast, kes pole varem kirjutanud, õpivad kirjutama, neil, kes rohkem kirjutanud, hakkavad reljeefsemalt välja kujunema eristuvad autoritunnused. Aasta-paar tagasi, kui me Artishokiga alustasime, olime kõik

üsna ühte nägu ilmetud, praegu oleme juba päris nägusad. Nagu õigesti eeldasime, soosib avatud blogiformaat klassikalisemate kultuurikriitikatekstide

kõrval ka ebakanoonilisi formaate – näiteks reisikirju ja fotoreportaaže, kus tekstikatked, pildid ja pildiallkirjad saavad moodustada mänguliselt looklevaid, žanre ületavaid piltjutustusi. Aga me tahame veel palju rohkem. Me tahame, et Artishok ka tantsiks, laulaks ja mängiks pilli. Me tahame. Ja me teeme.

Artishok korraldab seminari. Olgem ausad, avatud, isetäituv

Alustab Artishoki podcast „Tartu möliseb“, mis populariseerib platvormi ideed ei ole hakanud tööle.

eneseküllase monoloogi žanri. Uusi autoreid lisandub umbes sama palju kui neid jälle ära kukub. Uute

Alustab muusikaleibel „Artishok kaastööde ja kaastööliste leidmine

Records“, mis keskendub outsider- ja motiveerimine nõuab aega ja

popmuusika virtuaalalbumite energiat, seda enam et mingeid

väljaandmisele. Alustab ArtishokTV, reaalseid ressursse meil vastu pakkuda

mis lubab endale mida iganes. ei ole. Ja kui siis need kaastööd

Alustab Artishoki Aastanäitus, enamasti jäävad üheksandaks, pole

eksperimentaalne näituseformaat, sel tegevusel puhtpraktiliselt palju

mis esitleb kümme kunstnikku koos mõtet. Algsed rhizoomsed ideed ja

kümne kunstikriitikuga. Ja nagu ideaalid tuleb koomale tõmmata ja

sellest oleks veel vähe, siis nüüd, leppida, et reaalsetl on meil selgelt välja

eelnevale radikaalseks alternatiiviks, joonistunud väike grupp püsiautoreid,

toodab Artishok postimpressionistlike kes Artishokki käigus hoiavad.

maastikumaalide näituse valges Põhimõtteliselt võiksime ennast

galeriikuubis. Ilmselgelt oleme nimetada toimetuseks, selle eripäraga,

me olemas. Seega on aeg ringi et töö eest keegi tasu ei saa.

vaadata. Kohtume mitmete sarnaste Aga olgu, Me ei räägi siin

omaalgatuste esindajatega Baltikumis ütleme siis nii, materiaalsest

ja põhjamaades, uurime, kuidas neil et tööga tagatud tasustamisest –

on, mis on nende mured, mis on nende grupikuuluvus ise olgem ausad, meil

rõõmud, püüame neis iseennast ära ongi motivaator. pole õnnestunud

tunda. Teeme teiste õhinapõhiste Mõnes mõttes näib hankida ka

kultuuriväljaannetega regulaarset koos- see nii toimivat: sümboolseid

ja kaastööd. Artishoki Aastanäitusest eluline tähele- vahendeid

saab Artishoki Biennaal, mis võtab panek näitab, et Artishoki

kunsti ja kriitika piiride hägustamise kolleegid, kes Aastanäitus sai

veelgi jõulisemalt ette. Tundub, et teisel viibivad füüsiliselt umbes täpselt

katsel jõuab asi ka kohale – biennaal eemal, kuskil null vastukaja,

läheb täismajale. Toimub Artishok kaugel võõras kommentaariumid

Recordsi esimene avalik üritus „Pidu kohas, vahetuses on tühjad, enamik

ja teooria“, kus vaheldumisi esinevad või residentuuris, postitus ei saa

muusikud ja teoreetikud. Artishoki on ka kõige kohati on isegi

Biennaalist saab jätkuv traditsioon. produktiivsemad kaastöötajad, tunne, et kogu

Kas tänu Ka ilmselget meie kollektiivne

Artishokile ülehõivatust töö mitte ei

või vaatamata on võimalik kasvata, vaid

Artishokile, igal produktiivselt hoopis sööb

juhul hõivavad rakendada: selle kui eluterve iseennast, sest iga

mõnedki näitena ilmub selline mootor uuss Artishokki

meie hulgast Artishokki on. Jätkusuutlik peale tulev postitus

institutsionaalseid uus rubriik kindlasti mitte. lükkab kõiki

positsioone „Kirjutamata eelmisi sügavamale

kohalikus kriitika“, kus me internetiunustuse

kunstimaailmas räägime sellest, musta auku,

– ja me räägime millised see on nagu

siin juhtivatest artiklid meil mingi äraenetud

positsioonidest. sedapuhku teksti-tetris.

Ja ei, tänane kirjutamata on

küsimast, jäänud. seob, on inimesed M

me ei G toime- puudu. õ

korrumpeeru, e tuse Mida ei t

Artishok n koos- saa neile t

ei hakka saada i olekud. paraku e

mingeid a kuidagi t

lisaressursse, a ette u

meil on l heita. .

lihtsalt kõigil n Oi,

rohkem e oioioi,

tegemist. . kui mõttetu.

Lugeja on kindlasti juba aru saanud, kuhu lugu siit edasi viib. Žanriks on „tõus ja

langus“ ja praegu on langus, eks ole. Edasi läheb kõik ainult hullemaks. Süvenevad

sisevastuolud, vähenevad kaastööd, kuhjuvad tehnilised probleemid, väline surve või,

veel halvem, selle puudumine.... Verine võimuvõitlus uppuval laeval? Võib-olla. Haha.

Novot. Kujutate ju ette küll.

Kuna kujutate, võime selle osa vaele jätta. Ja hüüata otse käesoleva tekstikogu juurde.

Artishoki tekstide raamatu kujul Pärast seda, kui maksmata ununenud

väljaandmine tundub täpselt sama hea serveriarve tõttu hävines enamus

idee kui interneti väljaprintimine. Artishoki audioarhiivi, tundub

allesjäänud interneti väljaprintimine lausa erakordselt hea idee.

Arhiivi põgusaltki sirvides saab kohe selgeks, et juba tohtu mahu tõttu

on vaja teha armutu selektsioon. Mõneski mõttes tulevad meie algsed ideed ja

lipukirjad, kus me manifesteerisime blogimeedia eeliseid, meie nüüd tagasi

koos kättemaksuga. Jah, nagu juba Artishoki alguses reipalt deklareerisime,

siis erinevalt blogist on trükise formaat piiratud, iga ruutsentimeeter arvel.

Raamat tahab teksti. Ja teksti meil Trükk ei Liikudes fotoreportaažidega

on. Isegi pärast seda, kui oleme toeta audio- internetist raamatulehe-

välja jätnud kõik preassiteated, ja video- külgedele, satuks me autori-

jooksvad uudised ja kogu žanri formaate. õiguste territooriumile. Antud

nimega „trükkis avaldatud artiklite Punkti. juhul, tõelise labürinti.

originaalid“, on meil ikkagi veel Seega, pildid ja helid mille üle me

umbes 10 000 lehekülje jagu Artishokis nii-nii rõõmsad olime, jäävad

tekste. Mida on raamatu jaoks meist maha interneti õhe.

umbes 9 500 võrra liiga palju.

Nüüd jõuame sisuliste valikute juurde. Selleks tuleb – tõenäoliselt viimast korda

– kokku Artishoki toimetused. Laome artishok.blogspot.com postitused tabelisse ja

iga toimetuse liige annab igale sissekandele kas pluss- või miinusmärgi,

Valikut võib, aga ei pea põhjendama, iseenda kirjutatud mõistagi ei hinnata.

Edasi läheb töö sissekannetega, mis saavad vähemalt 2/3 ulatuses plussmärke.

Lööme punkte kokku ja tulemused

on šokeerivalt ootuspärased. Nagu

õeldud, vaatamata platvormi

artishok.blogspot.com deklaratiivsele

avatusse ja mobiilsusele, kujunes

aastate jooksul selge grupp

püsiautoreid, kes löid enamuse

Artishoki sisust. Peale kõiki eelnevaid

kärpevoore joonistub välja neli selgelt

eristuvat platood, mille vahel autorid

oma kaastöö mahult jagunevad.

Ka lähematele asjaosalistele on üllatav,

kui selge arhitektuuriga tegelikult

Artishok oli. Võiks metafooritseda ja

õelda, et artishoki.blogspot.com näol on

tegu omamoodi Semiramise rippaiaaga,

mis elades ja õitsedes nägi välja kui

voogav tekstimets, mille alt aga, kui lasti

lehtedel langeda, paljastub astmeline

terrass. Selline alasti abstraktsioon

võib olla statistiliselt õige, aga see on

skelett, mis ei anna edasi pilti endisest

voolavast ja vahetuse keskonnast.

Viimane tohivaselektsiooni faas

ongi peatoimetaja päralt, kes vaatab

valimikku raamatuterviku seisukohalt

ja, rõhutamaks autorite ja teemade

paljusust, tasandab platooade astmeid.

Seega, viimases voorus lähevad

harvendamiselle eelkõige viljakamad

autorid – mis, te olete järele

Sellega on vajalikud valikud tehtud ja Artishoki tekstikogumik sisuliselt valmis.

Nüüd veel eessõna. *Hommage*’ina kollektiivsele loomingule on see kirjutatud

mitmuse esimeses pöördes või umbisikulisest tegumoes ja läbivalt oleviku ajavormis.

Ongi kogu kontekst. Siin me oleme. Ja kui sina – *our dear Supreme Reader* –

seda lauset loed, siis oled siin ka sina.